

Türkiye Cümhuriyetile Norveç Hükûmeti arasında münakit ikamet, ticaret ve seyrisefain muahedenamesinin tasdikına mütedair kanun

(*Resmî Gazete ile neşir ve ilâm: 5/VII/1932 - Sayı: 2142*)

No.
2040

Kabul tarihi
27 - VI - 1932

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cümhuriyetile Norveç Hükûmeti arasında 1931 senesi martının on altıncı günü Ankarada akit ve imza edilen ikamet, ticaret ve seyrisefain muahedenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 haziran 1932

**TÜRKİYE İLE NORVEÇ ARASINDA İKAMET, TİCARET VE SEYRİSEFAİN
MUAHEDENAMESİ**

Bir taraftan

Türkiye Reisiçümhuru Hazretleri,

Diğer taraftan

Haşmetlü Norveç Kırallı Hazretleri,

İki memleket arasındaki iktisadî münasebetleri kuvvetlendirmek ve inkişaf ettirmek arzusunda olduklarından Türkiye ile Norveç beynindeki 2 mayıs 1926 tarihli dostluk muahedenamesine tevfi-kan bir ikamet, ticaret ve seyrisefain muahedesi akdine karar vermişler ve, murahhasları olmak üzere

Türkiye Reisiçümhuru Hazretleri:

Millî Müdafaa vekili Zekâi,

İktisat vekili Mustafa Şeref,

Hariciye vekâleti Müsteşarı Menemenli Numan Beyefendileri;

Haşmetlü Norveç Kırallı Hazretleri:

Fevkalâde murahhas ve Orta Elçi Müsyü Sigurd Bentzon'u tayin etmişlerdir.

Müşarileyhler, usulüne muvafık ve muteber görülen mütekabil salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra aşağıdaki maddeleri kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, cenebilerin kabulüne, seyrisefaine, ikametine ve yerleşmesine mütedair kanun, nizam ve talimatlar mahfuz kalmak kaydıla ve bu hususlardaki zabıtta ahkâmına hâlel gelmeksizin, yerleşmek ve oturmak, gitmek, gelmek ve seyrisefer etmek, kezalik o ülkeyi serbestçe terkeylemek hakkını haiz olacaklardır.

Şurası mukarrerdir ki bu hükümler, Yüksek Âkit taraflardan her birinin, diğer taraf tebaalarına, bilûmum cenebiler hakkında mer'î bulunan kanun ve nizamlara tevfi-kan, memlekette yerleşmek veya oturmak müsaadesini reddetmek ve onları memleketten ihraç eylemek, kezalik pasaport vizesi ve ikamet tezkeresi itası hususlarını tanzim etmek hakkını hiç bir suretle tahdit etmez.

Muhaceret hususunda Yüksek Âkit taraflardan her biri serbestii hareketini tamamen muhafaza eder.

Madde — 2

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, mütekabil kanunî mevzuatta derpiş edilen ahval şüphesiz müstesna olmak üzere, ihraz ve tasarrufu diğer Yüksek Âkit tarafın kanunlarile en ziyade müsaadeye mazhar memleket tebaalarına müsaade edilen veya edilecek olan her türlü menkul ve **gayri menkul malları** ihraz ve tasarruf etmekte tam bir serbestiye malik olacaklardır. Bunlar, aynı şerait altında, mezkûr malları satma, bağışlama, devir, evlenme konturatosu, vasiyet ve tevariis tarikleriyle veya her hangi diğer vasıta ile serbestçe elden çıkarabileceklerdir.

Bunlar, yukarıda zikredilen hallerden hiç birinde, mahallî tebaalar için vazolunmuş veya olunacak olanlardan başka veya daha ağır - her ne nam altında olursa olsun - mükellefiyet, resim veya vergilere tabi tutulmayacaklardır.

Madde — 3

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, en ziyade müsaadeye mazhar millet tebaası ile aynı şerait altında ve memleketin kanun ve nizamlarına uyararak, icrası memleketin kanunu ile mahallî tebaalara hasredilmemiş veya edilmeyecek olan her nevi san'at ve ticareti icra etmek ve her hangi hırfet ve mesleğe sülûk eylemek hakkını haiz olacaklardır.

Madde — 4

Yüksek Âkit taraflardan herbirinin tebaaları, diğerinin ülkesinde - ticaret, sanat, hırfet ve meslekleri dahil olmak üzere - şahısları, malları hakları ve menfaatları için mahallî tebaalara tahmil edilmiş olanlardan başka veya daha ağır, her ne mahiyette olursa olsun, hiç bir vergi, resim veya mükellefiyete tabi tutulmayacaktır.

Yerleşmek ve oturmak dolayısıyla tediyesi muktazi resimler ve mükellefiyetler hususunda, iki tarafın tebaaları en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesinden müstefit olacaklardır.

Bunların, memlekette meri kanunî ahkâm mahfuz kalmak şartile mallarının satılmasından hasıl olan meblâğı ve mallarının kendilerini serbestçe ihraç etmelerine müsaade olunacaktır. Ve bu hususta, onlar, cenebî sıfatile, mahallî tebaaların tediyesine mecbur bulunacakları vergiler, resimler ve aidattan daha yükseğine tabi tutulmayacaklardır.

Madde — 5

Yüksek Âkit taraflardan herbirinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, orduda, bahriyede, hava kuvvetlerinde, milis veya millî muhafız kıtaatında her türlü askerî hizmetten, keza askerî hizmet yerine kaim olan her hangi mecbriyet veya mükellefiyetten muaf olacaklardır.

Bunlar sair askerî mükellefiyetlere veya istivallere ancak mahallî tebaalar derecesinde ve bunlar hakkında derpiş edilen şerait alarında tabi tutulacaklardır.

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları, diğerinin ülkesinde, mütekabil kanunlarda derpiş edilen mahsusî istisnalar mahfuz kalmak şartile, herhangi adlî veya idarî memuriyetten de muaf olacaklardır.

Madde — 6

Yüksek Âkit taraflardan biri tebaalarının diğer taraf ülkesindeki malları ancak kanunda derpiş edilen sebepler ilcasile istimlâk edilebilecektir. Mezkûr tebaaların, mütekabil memleketlerde meri kanunlarla mahallî tebaalar lehine tesbit edilmiş olan tazminata mütekabilen hakları olacaktır.

Evvelce ilân olunmadan ve tazminat tediyeye veya depozito edilmeden hiç bir istimlâk yapılamayacaktır.

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaaları diğerinin ülkesinde, şahıslarının ve mallarının kanunî ve adlî himayesine müteallik bütün hususlarda, mahallî tebaalara yapılan muamelenin aynından müstefit olacaklardır.

Binaberin mahkemelere serbestçe ve kolayca müracaat ve mahallî tebaalarla aynı şart altında dava ikame ve defedebileceklerdir. Mütakabiliyet şartıyla, bunlar diğer tarafın ülkesinde mahallî tebaalarla aynı şart altında meccanî müzaheretini adliyeden ve mahkeme masarifini müemmin kefalet akçesi muafiyetinden müstefit olacaklardır. Mahkeme masarifini müemmin kefalet akçesinden muafiyet ancak müddei dava ikame edilen Devlet ülkesinde mukim ise talep edilebilecektir.

Merkezi Âkit taraflardan birinin ülkesinde olan ve orada memleketin kanunlarına tevfikân usulü dairesinde mevcudiyeti haiz bulunan hisse senetli şirketlerle - sınaî ve malî şirketler ve sigorta ve nakliye kumpanyaları dahil olmak üzere - sair ticarî şirketler, diğer taraf ülkesinde gayri meşru bir gaye takip etmemeleri şartıyla, bu tarafça usulü dairesinde mevcudiyeti haiz tanınacaklardır.

Mezkûr şirketler diğer memleketin mer'î bulunan veya mer'iyete konulacak olan kanun ve nizamlarına tabi olarak, ve eğer bu memleketin kanunî mevzuatı bir müsaade istihsali mecburiyetini derpiş ediyorsa bu müsaadeyi istihsal eyedikten sonra, o ülkede yerleşebilecekler, ve fiyaller, şubeler veya acentalar ihdas ve müddei ve müddeaalayh sıfatıyla mahkemelere müracaat edebileceklerdir.

Yüksek Âkit, taraflardan birinin kanunî mevzuatı dairesinde teşekkül etmiş olan mezkûr şirketlerin diğerinin ülkesinde iera edilecek olan faaliyeti işbu diğer tarafın kanun ve nizamlarına tabi olacaktır. Bu şirketlere faaliyetleri itibarile, en ziyade müsaadeye mazhar millet şirketlerinden daha az müsait muamele yapılmıyacaktır.

Bu şirketler, ikinci memlekette, mallarının kanunî ve adli himayesine müteallik bütün hususlarda yerli şirketlere yapılan muamelenin aynından müstefit olacaklardır. Altıncı maddenin ahkâmı, işbu sekizinci maddede bahsedilen şirketlere de kezaîk ve müşabih tarzda tatbik olunur. Muhakeme masarifini müemmin kefalet akçesinden muafiyete dair olan yedinci maddenin hükmü bu maddede mezkûr şirketlere dahi tatbik olunur.

Yüksek Âkit taraflardan birinin şirketleriyle fiyalleri, şubeleri veya acentaları diğer memleketin toprağında resim, harç ve vergiler hususlarında, en ziyade müsaadeye mazhar millet şirketlerine tahmil edilen mükellefiyetten daha ağırına tabi tutulmıyacaklardır. Şurası mukarrerdir ki bunlar eenebi şirketlerin ruhsat ve tescil vesikaları istihsaline ait harç ve mükellefiyetleri tesviye ve kanunda derpiş edilen kefalet akçeleri depozito etmekle mükellef olacaklardır.

Bunlar ancak yerli şirketler için derpiş edilen derece ve şart altında diğer askerî tekâlîf ve istimvallere tabi olabileceklerdir.

Âkit taraflardan her biri, sermaye, irat ve kazanç üzerinden hesap edilen vergilere müteallik hususlarda diğer tarafın şirketlerini vergilerin mahiyetine göre, ancak bunların sermayelerinin kendi ülkesinde mevzu kısmı üzerinden ve bu ülkede tasarruf ettikleri mallar, elde ettikleri kazançlar ve yaptıkları muameleler itibarile resme tabi tutacaklardır.

Bu şirketler, en ziyade müsaadeye mazhar millet şirketleriyle aynı şart altında ve memleketin kanunlarına uyarak her nevi menkul malları ihraz edebileceklerdir. Şirketin işliyebilmesi için lüzumlu olan gayri menkul malların, ikinci maddeye tevfikân, ihzârı için de, böyle olacaktır; şurası mukarrerdir ki gayri menkul ihzârı şirketin gayesini teşkil etmiyecektir.

Menşeleri Türkiye olan tabîi veya mamul müstahsallar Norveçe ithal olundukları zaman gümrük resimleri, munzam resimler ve tezyit emsali veya diğer her hangi resim veya mükellefiyet hususlarında en ziyade müsaadeye mazhar memleketin mümasil müstahsallarına bahşedilen veya ileride edilebilecek olan muameleden daha az müsait bir muameleye tâbi tutulmıyacaklardır.

Aynile menşeleri Norveç olan tabii veya mamul müstahsallar Türkiyeye ithal olundukları zaman gümrük resimleri, munzam resimler ve tezyit emsali veya diğer her hangi resim ve mükellefiyet hususlarından en ziyade müsaadeye mazhar memleketin mümasil müstahsallarına bahşedilen veya ileride edilebilecek olan muameleden daha az müsait bir muameleye tâbi tutulmıyacaklardır.

Madde — 10

Türkiyeye yapılacak ihracattan Norveçte ve Norveçe yapılacak ihracattan Türkiyede, aynı müstahsalların bu hususta en ziyade müsaadeye mazhar memlekete ihraçlarında istifa edilen veya edilecek olan ihraç resimlerinden başka veya daha yüksek resimler veya başka nevi harçlar alınmıyacaktır.

Üçüncü bir memleket ile müsavat üzere muamele görmek teminatı ithalât ve ihracat resimlerinin cibayet tarzına, emtianın gümrük antrepolarına konulmasına, gümrük aidatına ve usullerine, ithal ve ihraç olunan veya transit suretile geçen eşyanın gümrüğe kabul ve gümrükten sevkine ait muamelâta da şamildir.

Madde — 11

Âkit memleketlerden birinin bir veya bir kaç üçüncü memlekette transit suretile geçtikten sonra diğer taraf ülkesine ithal edilmiş olan tabii veya mamul müstahsalları, ithal esnasında, menşe memleketinden doğrudan doğruya ithalleri takdirinde alınacak gümrük rüsumundan yahut aidattan başkasına veya daha yükseğine tâbi tutulmıyacaktır.

Bu hüküm, doğrudan doğruya transit edilen emtia hakkında carî olduğu gibi aktarma, ambalâji teedit ve antrepoya vazedildikten sonra transit edilen emtiaya da tatbik olunur.

Madde — 12

Menşei Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesi olup diğerinin ülkesine ithal edilen tabii veya mamul müstahsallar, bu ülkede - her hangi nam altında olursa olsun - dahili resimler hususunda üçüncü bir memleketin mümasil müstahsallarına bahşedilen muameleden müstefit olacaklardır.

Madde — 13

Yüksek Âkit taraflardan her biri, ithal edilen emtianın menşe memleketini tesbit etmek için, bu emtianın mezkûr memleketin tabii veya mamul müstahsallarından ve yahut, iktisadî sebeplere binaen, orada bir tahavvüle uğramasından veya bir ameliye görmesinden dolayı ithaleci memleket kanunları mucibince öyle telâkkisi icap ettiğini mübeyyin bir menşe şahadetnamesinin ithalâtçı tarafından ibrazını talep edebilecektir.

Menşe şahadetnameleri, gerek ticaret veya ziraat vekâletleri, gerek gümrük idareleri, gerek salâhiyetli ticaret ve sanayi odaları, gerekse mürselünileyh memleketin kabul etmiş olacağı her hangi makam veya cemiyet tarafından ita olunacaktır. Mürselünileyh memleketin hükûmeti, menşe şahadetnamelerinin, kendi siyasî veya konsolosluk mümessili tarafından tasdik edilmesini talep edebilecektir.

Posta paketleri, mürselünileyh memleket tarafından, kanunlarına göre, ticarî bir mahiyeti haiz irsalâtta madut olmadığı tanıldığı takdirde, menşe şahadetnamesine tabi tutulmıyacaktır.

Menşe şahadetnamelerine müteallik bütün hususlarda, Yüksek Âkit taraflar, en ziyade müsaadeye mazhar millete verilmiş olan müsaadatı birbirlerine müteakiben bahşederler.

Madde — 14

İki Yüksek Âkit tarafın biri canibinden, menşei veya sevkolunacağı yer diğer tarafın ülkesi olan her hangi emtianın ithal veya ihracatına müteallik hiç bir memnuiyet veya takyit, geldiği veya sev-

kolunacağı yer her hangi diğer bir memleket olan - eğer varsa - mümasil emtiaya aynı şerait altında tatbik olunmadıkça idame ve ihdas edilemeyecektir. Maamafih emniyeti umumiyyeye, Devletin emniyetine veya âmnenin sıhhatine müteallik esbap dolayısıyla; yahut hayvan hastalıklarına veya faydalı nebatların hastalıklarına, tereddisine veya cinslerinin tükenmesine karşı vaki tedbir olmak üzere; yahut da Devlet inhisarına mevzu teşkil eden emtiaya müteallik hususlarda, tesis edilmiş veya edilecek olan memnuiyet veya takyitler bu maddenin ahkâmına muhalif hareketler gibi telâkki edilmeyecektir.

Madde — 15

Yüksek Âkit taraflardan birinin tacirleri, fabrikacıları ve sair sanat erbabı veya seyyar ticaret memurları, diğerinin ülkesinde, faaliyetlerine müteallik bütün hususlarda ve bilhassa numuncelere bahşedilmiş gümrük kolaylıkları hususunda en ziyade müsaadeye mazhar millet tacirlerine, fabrikacılarına ve sair sanat erbabına veya seyyar ticaret memurlarına yapılan muamelenin aynından müstefit olacaklardır.

Yüksek Âkit taraflardan birinin, ticaretlerini icra zmnında, mahallî tebaalara hasredilmeyen sergilere, panayırlara veya pazarlara giden tebaaları, diğerinin ülkesinde, en ziyade müsaadeye mazhar millet tebaalarına yapılandan daha az müsait bir muamele görmeyeceklerdir.

Yukarıdaki ahkâm seyyar sanayi erbabına, ticaret ve sanat icra etmiyen eşhas nezdinde siparişler taharrisine, ayak satıcılığına kabili tatbik olmadığından Yüksek Âkit taraflardan her biri bu nususlarda kanunî mevzuatının tam serbestisini muhafaza eder.

Madde — 16

Yüksek Âkit taraflar, birbirlerine - bu hususta en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi temin edecek - serbest transit bahşederler. Bu sebeple istatistik vergilerinden ve nezaret ve mağazaya konma masarifinden başka hiç bir resim alınmayı taahhüt ederler.

Yüksek Âkit taraflar, umumiyetle transit hususunda, transitin serbestisine dair olup 14 nisan 1921 de Barselon da imza edilmiş olan mukavelenamenin mütemmim cüzünü teşkil eden esasî nizamnamede münderiğ ahkâm veyahut Yüksek Âkit tarafların iltihak edeceği bu mevzuda diğer herhangi bir mukavelenamenin atiyen tayin ve tanzim edeceği ahkâma ittiba eyliyeceklerdir.

Madde — 17

İnsanların, yoleu ağırlıklarının ve emtianın demiryolile nakline müteallik olarak, Yüksek Âkit taraflar, sevk, nakliye ücretleri ve nakliyata müteallik umumî resim ve mükellefiyet hususlarında birbirlerine mütekabilen en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi temin ederler.

Madde — 18

Yüksek Âkit taraflardan her birinin tebaa ve şirketleri, diğer tarafın ülkesinde, ihtira beratları, fabrika veyahut ticaret markaları hususunda kanunda gösterilen usule riayet şartile bu tarafın tebaa yahut şirketlerine ait aynı hukuku haiz olacaklardır.

Madde — 19

Yüksek Âkit taraflardan her biri, diğer taraf ülkesinde, mütekabil hükümetlerin her hangi bir millet müesseselerini kabul eylediği şehir vbe limanlara başkonsolos, konsolos ve muavin konsoloslar tayin etmek serbestisine malik olacaktır.

Maamafih bu başkonsolos, konsolos ve muavin konsoloslar nezdine gönderildikleri hükümetin müteamil usul dairesinde muvafakaini almadan vazife ifasına başlamıyacaklardır.

Yüksek Âkit taraflardan birinin konsolosları, diğer tarafın ülkesinde, her hangi diğer eenebi bir

memleketin mümasil konsoloslarına bahşedilmiş veya edilecek olan hak, imtiyaz ve muafiyetlerin ay-
nından - mütekabiliyet şartile - müstefit olacaklardır.

Madde — 20

Yüksek Âkit taraflardan birinin diğerinin ülkesinde ikamet eden konsolosları, birinci tarafın ge-
milerinden firar etmiş olan, ikinci tarafın tobaalarından gayri, gemici efradı geri almak için ma-
hallî hükûmet tarafından kanunun müsaade ettiği nisbette muavenete mazhar olacaklardır.

Madde — 21

İki Yüksek Âkit taraftan her biri diğer tarafın gemilerine, kendi bahrî limanlarında, limana
serbestçe duhul ve limandan istifade hakkında ve seyrüsefer ile gemilerin ve hamule ve yolcularının
ticarî muamelâtında ve tahmil ve tahliye vesaitinde bahşettiği teshilâttan tamamen intifa etmek hu-
suslarında ve kezalik hükûmet, umumî daireler, imtiyaz sahipleri veya her nevi müesseseler nam ve
hesabına cibayet edilen her türlü rüsum ve tekâlifte, kendi sefainine mahsus muameleye müsavi bir
muamele teminini mütekabiliyet şartile taahhüt eyler.

Madde — 22

Yüksek Âkit taraflardan birinin sancağını taşıyıp diğer tarafın bir limanına, orada gerek hamu-
lelerini eenebi bir semti maksut için teşkil veya ikmal etmek, gerek eenebi memleketten getirdikleri
hamulelerini kısmen veya kâmilen tahliye eylemek maksadile giren gemi ve vapurlar, müteakıl mem-
leketlerin kanun ve nizamlarına uyarak ve mümasil ahvalde yerli sefainin tabi olduğu veya olacağı-
ndan başka rüsum tediye etmeksizin hamulelerinin aynı memleketin diğer limanına yahut bir ee-
nebi limana mahsus olan kısmını gemi dahilinde hıfz ve bunu tekrar ihraç edebileceklerdir.

Madde — 23

Yüksek Âkit taraflardan birine mensup bir sefinenin diğer taraf sahillerinde batması, karaya
oturmaması, hasara veya mecburî tevakkufa uğraması gibi hadiselerde bu sefine, gerek kendisi ge-
rek hamulesi ve mürettebatı itibarile, Yüksek Âkit taraflardan her birinin kanunî mevzuatının,
mümasil ahvalde, kendi sefainine bahşeylediği muameleden müstefit olacaktır.

Kaptana, mürettebata ve yolculara, gerek şahısları, gerek sefine ve hamulesi için yerlilere ya-
pılan nisbette muavenet ve muzaheret gösterilecektir. Tahlisiyeye müteallik ameliyeler memle-
ketin kanunlarına tevfikân cereyan edecektir. Sefine ve hamulesinden kurtarılanların hepsi, yahut
satıldıkları takdirde bedelleri, sahiplerine yahut bunların yerine hak sahibi olanlara iade olun-
cak ve mümasil ahvalde yerlilerin tabi olduğundan daha yüksek tahlisiye masarifi verilmiye-
cektir.

Bundan maada Yüksek Âkit taraflar kurtarılan emtianın, dahilî istihlâke arzedilmedikçe, hiç
bir gümrük resmi tediyesine tabi tutulmamasında mutabıktırlar.

Madde — 24

Sefainin milliyeti, mevzuabahs geminin ait olduğu memleket kanunları mucibince, salâhiyettar
makamat tarafından verilip gemide mevcut bulunan senet ve patentler ile tayin edilecektir.

Hacmi istiabi şehadetnamelerinin müteakıl tanınmasına müteallik hususî bir itilâf akdine
kadar Yüksek Âkit taraflardan her birine mensup sefain, diğer taraf limanlarında yeniden hacim
tayini muamelesine tabi tutulmıyacak ve verilecek seyrüsefer resim ve harçlarının miktarı, gemi-
nin sancağını taşıdığı memleketin salâhiyettar makamı tarafından verilmiş olan hacmi istiabi şe-
hadetnamelerine nazaran tesbit olunacaktır.

İMZA PROTOKOLU

Bu günkü tarihle aktedilmiş olan muahedenin imzası esnasında vaziiülünza murahhaslar aşağıdaki mevaddı kararlaştırmışlardır :

İkinci madde ikinci fıkraya müteferriian

Bu kayıt, sukut eden suların ve bunlar vasıtasile tahassul eden kudretin, maden veya ormanların ihraz veya işletilmesine müteallik resim ve vergilere taalluk etmez.

İkinci ve üçüncü maddelere müteferriian

Şurası mukarrerdir ki meri bulunan kanunlar mucibince eşhasa ferdenferda bahşedilmiş olan müsaadeleri mutalebe etmek için en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi dermeye edilemeyecektir.

Üçüncü maddeye müteferriian

Şurası mukarrerdir ki Türkiye de ecebilerin hukuk ve vazaiine mütedair 23 şubat 1330 (1914) tarihli kanunun muvakkat maddesile tanınmış olan hukuku müktesebeden mütehassıl menfaati mutalebe etmek için en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi dermıyan edilemeyecektir.

Sekizinci maddeye müteferriian

Yüksek Âkit taraflar, bu maddenin ahkâmı ile, beşlice muamelelerini Türkiyede iera eden ecebî şirketlerini 30 teşrinisani 1330 (1914) tarihli türk kanununun 15 inci maddesinin tatbikından hariç bırakmayı kasdetmiyorlar.

Dokuzuncu maddeye müteferriian

Türkiye kuru üzümüleri (Sultaniye) Norveçte ne gümrük resmi, ve sair mükellefiyetler, munzam resim ve tezyit emsali, ne de muamele hususlarında Korent (Yunanistan) üzümüne bahşedilen veya edilecek olandan daha az müsait bir resim, mükellefiyet ve muameleye tabi tutulmıyacaktıdır

On dördüncü maddeye müteferriian

Yüksek Âkit taraflar dumpinge karşı icap eden tedabiri almak hakkına daima malik olacaktıdır.

Yirmi birinci maddeye müteferriian

Türkiye'nin millî sancak taşıyan ve Türk limanları arasında Türk posta çantalarını taşımak hizmetini muntazaman ifi eden gemilere fener rüsümünden tenzilât bahşetmesinin yirmi birinci maddede ahkâmını muhil telâkki edilemeyeceği mukarrerdir.

Yirmi yedinci maddeye müteferriian

Şurası mukarrerdir ki hukuku düvel teamülleri mucibince Devletin hakkı hakimiyeti veya münhasıran kendi salâhiyeti sahasında bulunan mesail hakeme tevdi edilemez.

Diğer eihetten şurası mukarrerdir ki; bu muahedenamede istimal edilen «her hangi diğer resim ve mükellefiyetler» tabiri Yüksek Âkit taraflardan birinin ülkesinden diğerinin ülkesine ithal edilen emtianın menşe şahadetnamelerinin vizesi için konsolosluklarca istifa edilen resimleri de tazammun eyler.

Bundan başka şurası da mukarrerdir ki; Türkiye Hükümeti, başsız olarak zeytin yağında ve domates içinde hazırlanmış ve muhkem kapalı kaplar derununda buluann Clupea Aprattus ve Clu-

pea Haraugus cinsinden «brisling» veya «sıld» tesmiye edilen balıklara, her hangi bir üçüncü memleketin muhkem surette kapalı kaplar içindeki sardalyalarına Türkiyeye ithallerinde bahşedilen gümrük muamelesini ve sair kolaylıkları tatbik eyliyecektir.

Yukarıdaki ahkâmı tasdik etmek üzere müteakabil murahhaslar bu imza protokolunu imza etmişlerdir.

Ankarada 16 mart 1931 de, iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Zekâi

Mustafa Şeref

M. Numan

Sigurd Bentzon

<i>Cümhuriyet Reislîğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	29 - VI - 1932 ve 1/135
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekillîğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reislîğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	30 - VI - 1932 ve
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 3 46 9 338,381,384,398:400